

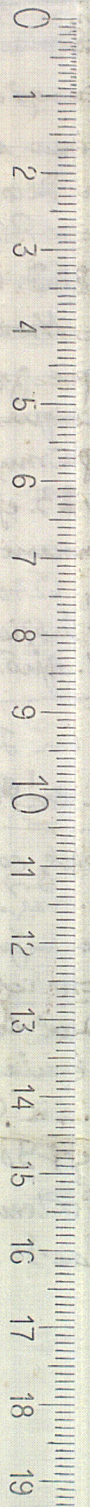
Abi Mt Jph.

Religio Tertij Ordinis Regularis S.P.
N. S. Francisci Assisiatis in Utraque
Baetica florens sub tutela S. Micha-
elis Archangeli, ab anno 1658. ejus fe-
lia advocacione decorata, fulta,
protecta.

(5)

Ejusdem sacre Religionis Regula, Statuta,
Constitutiones municipales, ac Ordinati-
ones precipue, etiam pro Baeticis Recollectis,
una cum Bullis confirmatorijs, que a sacre
memorie Summi Pontificibus Paulo III. Pa-
ulo V. et Innocentio XI. ultimo emanarunt,
cum originalibus collata, jussu Capituli
Provincialis Utriusque Baeticę in Conventu
S. Antonij Abbatis congregati hoc anno 1766.
fideliter exhibentur a P. Fr. Francisco Thoma
Maria de Cardena, humili ejusdem Provin-
cie Filio, ac sacre Theologie Lectore.

Potens annuat Deus, faveat
Maria, adfr Joseph.

Ant. M. Jph.

Religio Tertij Ordinis Regularis S. P.
 N. S. Francisci Assisiatis in Utroque
 Bœtica florens sub tutela S. Micha-
 elis Archangeli, ab anno 1658. ejus fe-
 lia advocacione decorata, fulta,
 protecta.

(5)

Ejusdem sacre Religionis Regula, Statuta,
 Constitutiones municipales, ac Ordinati-
 ones precipue, etiam pro Bœtici Recollector,
 una cum Bullis confirmatorijs, que à san-
 ctissimis Summis Pontificibus Paulo III. Pa-
 ulo V. et Innocentio XI. ultimò emanarunt,
 cum originalibus collata, jussu R. Capitu-
 li Provincialis Utriusque Bœtici in Conventu
 S. Antonij Abbatis congregati hoc anno 1766.
 fideliter exhibentur à P. Fr. Francisco Thoma
 Maria de Cardena, humili ejusdem Provin-
 ciæ Filio, ac sacre Theologiæ Lectore.

Potens annuat Deus, faveat
Maria, adhi Joseph.

+

96

Regula, et Vita, Origo, Progressus, et Status
Fratrū Tertij Ordinis Regularij de Peniten-
tia S. P. N. S. Francisci in utraque Boetia.

Dei nuntium, amabilem Christo, inimitabilem no-
bis, et admirabilem mundo, servum Dei FRANCIS-
CUM fuisse indubieabili fide colligimus, si aumen in
eo omnig sanctitatis aduertimus, qua inter homines
vivens imitator fuit puritatis Angelicae, qua et postea
est perfectae Christi sectatoribus in exemplum. Ad quod
quidem fideliter sentiendum, et pie, non solum indu-
ci officium quod habuit, vocandi ad fluxum et planctum
cabrarium et cingulum saci, signandique Thau su-
per frontem virorum penitentium, et dolentium signo
penitentialis Crucis, et habitus Crucis conformis (talij
est notus Tertij Ordinis, qui ex Regula habet Caput
um retro, et ante acutum in modum Crucis); verum
etiam inreprehensibili veritatis testificatione confirmat
signaculum similitudinis Dei viventis, Christi videlicet
Crucifixi, quod in corpore ipsius fuit impressum, non per
naturam virtutem vel ingenium aucti, sed potius per
admirandam potentiam Spiritus Dei vivi.

Expresimus vobis de vestro mandato, Reverendissimi
Patris, Penitentiam Absolutionem Franciscanam in vestra
Boetia Florentem, et fere ab ipso Seraphico Fundato-
re ad nos usque inviolabili, licet pluries perturbato
curse transmissam, quo aptius utar cordis, quam

praeo-

proposito hoc, quo Seraphicus Doct. D. Bonaventura fuit,
 quam de Ilmo Patriarcha conscripfit, vitz proloquum
 posuit? Scilicet, ut tali attramento intinctas calamus
 eo majori energia vestra precepta executivam scriptio-
 nem deponat, quo vividiori affectu Seraphicam sin-
 ceritatem, gravitatemque persequi possentis: et eo
 dulcius hujusmodi lectioni vestra mens apta trahatur,
 quo suavis palatum ejusmodi verba animo vestro
 habuerunt. Etenim, qui Crucis, Penitentiaeque ^{non tam} proxi-
 mima insignia, quam prosecutione noscimus, equum
 est adlati Bonaventurae verby premoneri, quibus totus
 honor a Cruce, et laboribus FRANCISCO Patri tribui vi-
 detur, ut dum in hac licet brevi charta oblongis tamen
 eorum, ac vicissitudinibus laesse videmini, gratia
 pacatusque animus Crucifixi Patri filium tunc
 probari cognoscat. Quid enim fuit totis propriis su-
 periore Apostoli, totisque ~~hujusmodi~~ ^{hujusmodi} involacris
 a lividi immunito implicari, Seraphice Religio-
 nis oves inter Fratucello, Decurionisque hujus a perse-
 quente procella adnumenari, ita ut repetito accessen-
 dus foret humerus Ecclesie Pastoz, qui potentia baculo
~~Agrippiano~~ ^{Agrippiano} apnos proprii Catholici causas minimi
 excessisse providi ostenderet; quid inquam fuit vel
 e propriis conventibus vi injurij que effici, propriam
 suppellecalem totis in alienam partem asportari,
^{proximum} restitutionem nec supremis Ecclesie Pontifex
 ad huc adipisci potuit: quid amabo hęc omnia, nisi
 Crucifixi Patri, Crucifixi cruce persecutionum Per-
 20

tio-Seraphice Religiois Filios mundo, Angelis, et ho-
 minibus demonstrari?

Ergo dum nostrarum rerum variis eventis, alia-
 que fortibus auditis, Bonaventuram adverte, Fran-
 ciscum cogitate, Crucifixum tenere, omnes mentes ad-
 solve, simulac vestra professione et exempli, Chris-
 tum induisti, quem per assumptionem habuit, tam-
 plius per regularem professionem Tercij Ordinis, S. P.
 Francisci imitari fidele V. Bernardinus de Ductis
 mixe probavit in sermone vigesimo septimo sui Ro-
 sarij. Quo fiet, ut amabile Christo, imitabile nobis,
et admirabile mundo videamini, qui hujus Doctri-
ce Seraphice Domus speculatores presideat. Dum
 nempe et officium vocandi ad fletum, cibium, et pe-
 nitentiam, signandique Thau super fauces virozum
gementarum et dolentium, et signaculum simili-
tudinis Christi crucifixi, quem habita et professione
Tercij nostre Religiois imitamini, tam ostendunt
vos Religiose Penitentis, quam Seraphico Patri si-
millimos Filios. Attendite ad peccata, a qua exiisti epi.
 Nunc, ut ad nostre professionis Regulam proponen-
 dam, qua veritate, sinceritate, individuique verby post Nicolaeum
 * Paulus III. ultimo confirmavit, et non adulecino cala-
 mo, sed ingenua narratione conscribendam, in auro Pontifex
 IV. Leonem X.
 alioque summo
 Pontifice*
 to tramite perveniamus, qualiter nostra Religio or-
 ta, approbata, et per Italiam, Hungariam, Galliam,
 Belgiam, ^{Germaniam} Hispaniam, Prajectum, Lusitaniam, Hi-
 berniam, Poloniam, Siciam, alcerumque Mundum
 pro-

propagata sit, qualibus Augustis perflavit ut Tercio, exa-
phicus regulari Pontis, ac exquisitissima fuerent asso-
mata eius, qualis denique eius in nostra Praeterea Ho-
midis statum, brevis oculis perspicere, et vestris obsequii
prochivem filium benigne respicere degnamini.

1. Fraterna dilectione devotus Praeatus Franciscus ad insti-
tan Patiarcho Noë Pacam fabricavit, et tuncamematam
fecit, id est Religionem, scilicet Fratrum, Monachium, et
Tercij Ordinis, ut habitantes in ea preserverent à diluvio
vitiorum, et morte inferorum, omni fratri cupiens di-
lectione providere. (S. Antoninus 3. p. sum. Hist. tit. 24.
cap. 1. §. 2.) Igitur Dei Nuntius, amabilis Christo, inuic-
tabilis nobis, et admirabili Mundo Seraphicus Pater
noster FRANCISCUS, universum mundum volens sua
pijsima charitate Deo consecrare, postquam die deci-
ma sexta Aprilis anni ab orbe redempto millesimo du-
centesimo nono, quo et solemnem emissit tuum voca-
tionem professionem, et B. Bernardum de Quintavall pri-
mum sibi socium, ac filium acivit, primum instituit
Ordinem: et postquam anno millesimo ducentesimo du-
decimo secundum, qui S. Clare dicitur, Ordinem fra-
tra; de Tercio Ordine promovendo fecerunt capitale ce-
pit, quo universo Orbi homines complecterentur, et Chri-
sto conficeret omnia seu viros, sive mulieres. Recenti-
sima Chronologorum res est sanctissimum Patrem
celebrato Anno quanto primum Ordinis Capitulo Genera-
li die vigesima Maji, quo incidit Dominica Penec-
totes anno millesimo ducentesimo vigesimo primo,
ad locum Canarie, abaque Alifio vicinia se contu-
lisse,

lisse, cumque omnes novique sexus, etatis, ac conditio-
nis eius predicatione pernoti. Christum cum illo sequi,
mundoque valedicere vellent, Tercium Ordinem insti-
tuisse, quo et eorum generationi satisfaceret, et com-
muni negotio provideret: quem Ordinem De Peni-
tentia vocari voluit, diciturque Tercius respectivo
ad duos alios primum fundatos. Quibus alij vocabulis
appellari quandoque vidimus, nempe Ordo Minorum
de Penitentia, quod titulus huius hodie dum etiam pre-
cipue Provincia nostra Legionensis Penitentia Ang-
Virginis Mariæ Ordinis Minorum de Penitentia.
Videlicet, cum S. P. N. S. Franciscus humilitate sua illi-
nos semper audire voluit, omnes omnino familia
sub eius vexillis militantes sub Ordinis Minorum
vocatione à plerisque frequentem et sicte compre-
hendimus.

2. Alia voce nominatur Tercius Ordo Minorum.
Cum enim hic Tercius sub Minorum repini-
ci phuntis subditur, tum ex Nicolai IV. consilio
in Bulla Unigenitus Dei Filius. Dat. Urbevotoni sep-
to idus Augusti anni millesimo ducentesimo nona-
gesimo: tum ex Leonis X. regula Cap. 5. infra
Bulla Intra cetera. Dat. Romae ap. S. Petrum die
vigesima Januarii anni millesimo quingentesimo
vigesimo primo: tum et aliorum Pontificum, qui
Minorum infantis Ordinem et Religionem nos-
tram ipsi subegerunt: promptè fuit, ut inter
religias Monacho Generali Minorum subditas fa-
mi-

milia, ab alijs prima Ordinis hec nomen sub Tertio
 Ordinis Minorum nomine designaretur. Nec necesse
 est debere aliud cognomen, quo aliquando appellamus,
 ut videre est in duabus Bullis Eugenij IV. incipien-
 tibus Papaxali officij debitum. Prima sub Dat. Florentij
 pridie Nonas Octobris Millesimo quadragesimo, sicut qua-
 dragesimo secundi; secunda ibidem citato Kalendis
 Novembrii. ^{quidem anxiis} Nempe dicitur Tertius Ordo Sancti Fran-
 cisci de Continentia, seu de Penitentia: quasi idem
 sit dicitur de Continentia, ac de Penitentia. Et sane,
 cum Continentia eo definitione P.P. Trucot, et Lip-
 sin in suis Catechismis S. de France. Epix. S. sit finis
 spiritus sancti, quo quis vitiorum omnium cupidi-
 tibus digna penitentia comprehenditurque omnium vir-
 tutum, quo homo a vitijs, et peccatis absterget, idem
 exprimit ac Penitentia, que omnia continet, ac
 habet, ac recidit vitia. Sic Seraphicus Patriarcha
 nos ab initio de Penitentia vocari iussit, eo quod
 primo Parentes nostri omnium vitiorum conti-
 nentiam in votis habere conseruit. Unde cum con-
 siderari Historiographi aliquos appellari nos Pa-
 tres Continentes, idem sibi velle concipiendi sunt,
 ac si dicerentur Penitentes, seu de Penitentia. Per-
 quendi venio ad eum, qui hoc nostrum nomen
 de Continentia, quod cum Penitentia idem ex-
 primit Eugenius IV. citatus, ita perperam inte-
 lligimus, quasi tantum dicamus ab initio Frater,
 qui a Venereis abstergetur. Perdidit enim!

hij

3. His adlati, Tertij Ordinis nostri nomenclaturam
 satisfacimus; nunc que de ipsius Origine ex apostolici-
 nis auctoribus, rationeque eduximus, in medium pro-
 mnamus. Non quia in reliquo nobis sermo sit de Ter-
 tio Ordine inponere, Regularis, et seculares compre-
 hendente; sed ne, statim ipsius a Seraphico Patre ortu,
 unde statim, que regularitatem spectant, ad nos
 usque atque habemus, de secularibus nec verbum preter
 communem nobis sum originem facientes: de his enim
 plurimum pertractantur, de nobis vero perperam, et qui
 preter Notos, non exacta, et ne plurimum subdole.
 Preterea, que de secularibus agunt, ab initio lepide
 data sunt, et publicis muneribus facta; que autem Regu-
 larem statuerunt, favent, promovent, secularibus ipsi per-
 seculabentibus conscripta, Notis summo labore eru-
 enda, et Notis ipsi adhuc plurima compendenda
 derelicta sunt. Notis ex traditione Religionis Ter-
 tij Ordinis de Penitentia Sancti Francisci Originem, Patris oravit
 • Progressum, et quia Boeticam Speccat, Statum
producere, ut Notis Religionis Chronologiam, exac-
te ab initio ipsius ad Nos usque intertextam, quomo-
do usque nunc desideratur, vestris votis satisfaci-
entem vestris oculis subiciamus. Vos itaque Religio-
sissimi Filij illius Patriarche, cujus fronte inscrip-
tum Thau maximo Donato Francisci, colorum varietate
Franciscum decorans, vidit B. Fr. Pacificus, qui que in
magna hac Magni Antonij Ormo capitulante
congregati, ipsius Antonij Thau maximo donati pre-
sul-

fulget, Historiam habete: infirmum meum illam au-
ream Laccanaj Fraxiani lib. 5. Div. Imp. C. 1. allo-
caionem omnibus precinente: Si sacerdos, et pro-
ditibus, et venerabilis potestas defendendi sui datus,
nec preamnanu quemquam incognita causa licet: non
injuste petere videmus, ne siquis erit ille qui incide-
rit in hec, si legat, perlepat: si audiet, sententiam di-
fferat in extremum.

4. Quo Seraphicus Patriarcha Noster Sanctus Fran-
cisus, fratrum ac Ordinum s. Clarae fundavit anno mille-
simo ducentesimo duodecimo, coepit secum cogitare, an
in exerto, vel in predicatione sibi manendum esset. Cuius
per s. Fr. Massum a s. Clara, et suo quanto socio s.
Fr. Siveyro responsum accepisset a Domino, Divinam
Voluntatem adimplere se, dummodo fidelibus evan-
gelium predicaret, eodem ipso anno, ut notat Clariss.
Vir Lucas Wadiny, exijt, ipso s. Fr. Masso, et insuper
s. Fr. Angelo socij, ~~in~~ in Valli, Mole-
tanz loca ad predicandum, quod et presertim maxi-
me in loco Canarij, A/riaz ubi ~~fructu~~ fructu.
Plurimi, ac peni omnes mundo valedices sordentes ipsum
sequebantur, adeo ut oppida solitaria foret fortuna
mansissent, nisi ipsi tunc Tertij Ordinis in-
stitutionem promississet: prout referunt Episcopus Portu-
ensis s. Fr. Marcus ab Ulispona in t. p. Chron. Minor.
lib. 2. C. 33. Fr. Odaay Navarro ibid. Fr. Joannetm
Niño item t. p. lib. 2. C. 35. et per omnibus s. Fr. Fr.
Brancholomey de Pija lib. 4. Confon. parte 2. ~~fructu~~
et

et conformitati decimj §. 1. his verbis: Respondit Fr. Mas-
sey, quod tam Fratri Siveyro, quam s. Clarae, et ejsus so-
ciji una fuit facta responsio Jesuchristi, scilicet, quod
vult, quod vadat ad predicandum; quia non vocavit
te propter te solum, sed propter salutem etiam aliorum.
Quo audito, s. Franciscus suspens continuo, succurre
se, et nulla proflux mora contracta, dixit Fr. Masso: Camy.
ipsumque assumens in socium, et Fr. Angelum, ibat cum
tanto fervore, ut divinum exequeretur imperium, tam-
que celeriter percurreret, ac si facta super eum manu
Domini, novam induisset e celo virtutem. Quasi enim
fulgur in impetu spiritus peribat, non attendendo ad
viam, seu servitum: et sic eundo, ad quoddam Castellum
nomine Canarium devenit: ubi in tanto predicavit
fervore, quod per predicationem ejsus omnes de Castro
illo mare, et ferrum volebant, relicto Castro, ire post-
eum. Sedj vero Franciscus ait ad eos: Non faciatis,
quia ego ordinabo pro salute vestra quid opere debe-
atis, et extunc cogitavit facere Tertium Ordinem,
qui dicitur Contrarium, seu Fratrum et Sororum
de Penitentia, et sic fecit. Huiusque Pisanus incit
lib. imp. Mediol. an. 15to.

5. Quo hi ^{Pisane} Phabernay s. Patrem ipso anno millesimo ducentesimo
duodecimo, quo responsum predicandi accepit a Be-
atj Clara, et Siveyro, et quo Canarienses omnes,
derelicto Castro, ipsum sequi inhiabant, ut eorum
voti succurreret, ipsi Tertij Ordinis foundationem pro-
mississet. Indubium est huiusque Ordinis scriptoribus,
pre-

*
avidissime
aspirabant?

praesertim citat. Nunc: quae perfractore poterimus, sancti
Sivanni Patrem, differendo ad annum millesimum
ducentissimum vigesimum. ^{proximum} Vocabi Ordinis Tertij in
orationem, illo tempore coram R. de hunc, qui salu
tionis, re solliciti Tertium Ordinem ~~ip~~ a S. Fran
cisco, velut naufragij tabulam, anno ducentesimo du
odecimo promissum. ~~Seraphicus~~ Patre Francisca,
ardentissima ^{sancti} spiritus flamma in se accensus, anima
rum zelo ferocissimus, qui paterna dilectione de
votum tricameratam anciam fecit, id est, Religio
nem Fratrum, Monialium, et Tertij Ordinis: Fran
cisca, inquam, ille ignite ~~de~~ Deum, et Proximum
Charitati vividi Pyrausta, ^{quasi} ut humanam ~~ex~~
Seraphicam videatur induisse naturam: Francisca,
zoppo, ideo Seraphicus ab Ecclesia Catholica appellatus
propter similitudinem in amore cum Seraphim, quod
ex ipsis Orominis Ethymis Ardentes seu Incendentes
a sancti Patribus nescuntur, talis ne probabatur, dum
per novem annos et ultra a promissione Tertij Ordinis,
dilectorum Proximorum animas, vota, corda dispen
dit, ut frispente tot moris devotione, jam non
ad Christum, sed ad sua desideria fervoris sui red
derentur immemor? ~~Spape~~ hic a Viro Seraphico.
Quid etiam fuit S. P. Francisca, post promissam Ca
nariensibus Tertij Ordinis fundationem, Italiam
anno ¹²¹² ducentesimo ~~duodecimo~~ reliquisse, ut in
Syriam pro fide Divina vincendum concederet, a
Deo aliud disponere detentor: quid fuit, ^{quid} ~~anno~~ se
quen

quanti ducentesimo tertio decimo, crescente quos die, et
urgente desiderio maris, hinc per Pedemontanas, ac
quisito in oppido Obenij suis consodalibus domiciliis, teten
dit in Hispaniam, ex hac interpretatur Marochium,
(ut bene notat ad hunc an. Wadingus num. 46. qui
que de huius aggresso ianere diximus, affert ad an. illum
ducentissimum duodecimum num. 37.). quid iterum
fuit, anno ducentesimo decimonono iterato Syriam re
potere, inter Barbaros Fidei inimico, peragratum
cum imminenti, ex se concupito vite, periculo: quid
amabo hec omnia? Anne toties Fidei vota illude
re, fraudare voluit proximorum curatores evirum, quo
tis post promissum, ~~et~~ nec infiditum Tertium Or
dinem, vitam profertim abiebat, ipsum post mor
tem infidere non valens? Et hec de Francisca ce
demus? A nobis nequaquam ejusmodi prestabitur
6. Ipso anno ducentesimo duodecimo fratrum
post promissum Canariensibus Tertium Ordinem, re
gulam condidit sibi divinitus revelatam, ut tra
dunt solia tract. 5. verbo Fundator. pag. mihi 141.
col. 2. et Vanden in Via Sacra fol. mihi 149. p. 1. in
fine. Nec aliter credo zelotissimum animarum Pa
rentem in Syriam tenturum fore, maris, ~~flapran~~
tem, et iuxta votum, moriturum; neque enim, an
Ouy mortem impediret, sciebat. Amplius: Martyrolo
gium Franciscanum ad diem quintam Junij S. 2. apud
de Beato quodam Anonymo, Canonico sancti Jacobi
de Compostella, quem Seraphicus ipse Patre S. Francis
ca, dum anno millesimo ducentesimo quattuordecimo

eamque ipsi
tradidit obex
vandam.
Quid enim
Patrem a prop
pra Tertij Ord
ni instructione
sui desiderij
et R. de hunc
conformem te
trahere usque
post novem
annos poterat?
Cox
Luzet, et non
invenit.

corpus prefati Apostoli visitaret, habitum Tertij Ordinis induit. In Martyrologij verba: B. Anonymi Conf. Fuit Canonice Beatus Sancti Jacobi in Compostella, ex eorum numero, qui Cardinales appellantur. itaque circa annum 1214. (Wadingus Canonice hujus ad Francicum conversionem refert in ipso anno 1214.) ad Alexandriam Patris S. Francisci doctrinam, ferventissimaque concione, penitentię opendę stimuli tactu, relicta dignitate, ac omni re familiari, ad locum solitariu[m] & contulit, ubi confusus cupido, viam penitentię, sub Tertianij habitu, maximo cum spiritu fervore inpressus est. Concionibus, sacramentalibusque secularium ad eum confluentium confessoribus instantes vacabat: quibus exortitijs plures a seculi vanitatibus ad Deum convertit: atque ad sumendum Tertianorum Franciscanorum habitum impulit &c. Si ergo ut que ad annum ducentesimum vigesimum primum non intravit fuit Tertius Ordo, quomodo Canonice iste Beatus anno ducesimo quatuordecimo (vel circa) indui potuit habitum Ordinis nondum inventi, aut ad illum admitti, et alios ad hujusmodi Ordinis habitum recipiendum impellere? Unde ante annum ducesimum quatuordecimum Tertius Ordo necessario institutus credi debet. Quando vero nisi ipso anno ducesimo duodecimo, quo fuit promissus, et ante primum B. Patris ad Syria[m] secessum? Hoc Francisco, hoc veritati consonat, hoc rationi.

J. Insuper anno millesimo ducesimo vigesimo fundatus fuit Consensus Salslandensis, qui nunc est

duo.

duodecimus Provincia S. Iovis in Normannia, seu Neustria, Fundationem ejus ita refert inter Bordonus in Chronol. C. 32. num. 81. Consensus S. Francisci fundatus MCCXX. in suburbio S. Georgij hujus civitatis in diebus Constantinensibus per B. Magistrum Joannem du Bois Procuratorem Regium, qui merito fundator dici potest, quippe qui summis impensis, et incomparabili magnificentię Ecclesiam extraxit, et totam regularem Domum a fundamentis ad fastigium usque exstruxit, et absolvit. Per omnia, sicut et alia reliqua, que in eoa. ut Capite de Probatu Congregationis Gallicanę Fratrum concepit, accepta facta N. Bordonus ibid. num. 107. a N. Rano P. B. et rectoris Dombasicensis, ejusdem Congregationis Generali, ac Visitatore Apostolico, qui lingua Gallica in magno studio edidit Hispaniam. titulum fratrum nostri Tertij Ordinis, ex ipso Bordonus ibid. Cap. 38. lit. E. Luit autem fieri potest, ut ante vigesimo illius seculi tertijdecimi anno jam ad Salsum pervenisset institutum nostrum ad effectum hanc, ut Domus pro communis vita conservaretur a fidelibus, nisi ante prelatam annum Ordo ipse esset institutus.

8. Accedit, quod refert Wadingus ad annum millesimum ducesimum quatuordecimum nam XXI. de illo B. Anonymus Ecclesię Compostellensis Canonice, quę anno predicto (vel circa) asserit Martyrologium Franciscanum citatum accepisse nostri Ordinis habitum, et plures alios ad ejusdem habitus receptionem impulisse. Sicut ait Wadingus. Quidquid autem in de Instituto, vacabat prius sic divinis concionibus, sacramentalibusque secularium exortitijs, pluresque a seculi vanitatibus resoc-

vit.

Confessionibus

vit. accidit inuentionem, dum ad cupiensis opium staret, nec
 pastor pastoris a se scilicet, quo precepit huius commisionem
 minaturus esset, responderet: Ad Sequitur, fluencia. Quamobrem
 intelligens eum esse locum a B. P. Francisco primum statum,
 relicto antiquo tugurio, Perueniens quibusdam flemens
 ad salutaria eius monita ad fuprem redactis, et in Com-
 muni uisensibus, prefate Aquile, fluencia, ad tertium la-
 pidem inde distantia, petijt, ibidemque quodam in specu
 Perueniens, Strictionis uia arripuit. En eo ipso Francisca-
 nis, et quidem magni nominis scriptoribus inter se colla-
 tis, ante annum uicesimum primum facti seculi cur
 in nostra Hispania Nonny sororum in Communi uer-
 ventium, nec minus intelligo Fratres B. Canoniam
 in Perueniens, Strictionis uia arripuit, uisse. Hoc
 uero ita esse non poterat, nisi ante prefatum annum
 Ordo institutus foret ab omnium hominum saluandorum
 ardentissimo Patre, qui anno duodecimo dicti
 seculi eius institutionem promississet, ut Canariensi-
 um, ab omnique uotij proueneret.

2. Quod autem habemus Ordinis, etiam Tertij, scrip-
 toribus, qui uniuersim ad annum millefimum ducenti-
 tesimum uicesimum primum nostra Tertij Ordinis
 institutionem formalissimam, et non in seipso proba-
 bunt? Habeo. Hoc anno uicesimo primo Sexagesimo
 Patre Francisci Perueniens ad Honorium III. mense Oc-
 tobris se contulit, ut ab eo indulgentij, Porciuncule, confir-
 mationem impetraret iuxta Domini precepum, cumque
 Canariensibus simul cum Tertij Ordinis ~~confirmacionem~~ insti-
 tutione ~~eius~~ etiam confirmationem a sede Apostolica
 impetrandam promississet, mense Perueniens, sedenti Honorio

pre-

presens, ab eo Tertij Ordinis sui confirmationem ~~etiam~~
 uotij oraculo obtinuit, sicut et Porciuncule; Regis Tertij
 uo Ordo ab Honorio III. confirmatus, nec anno ducenti-
 tesimo uicesimo primo supra millefimum, ut ad fene con-
 eum Marcialogium Franciscanum iuxta primam
 eius impressionem Parisijs factam an. 1638. in additio-
 nibus §. 20. fol. 649. columna 6. in fine. Ergo anno dicto
 uicesimo primo confirmatum Tertij Ordinis institutum,
 non in casum sapientissimi scriptores ~~etiam~~ anno in-
 stitutum a S. Patre referunt, non intelligendi de
 prima B. Patre archy, sed de postrema eiusque Ordinis,
 ac precipua sancte sedis institutione, quam non nisi
 anno millefimo ducentesimo uicesimo primo acce-
 pit Tertij Ordo anno eiusdem seculi duodecimo a
 sexagesimo Patre fidelibus oblati, et datus. Nec quicquam
 aduersus solidissimam hanc supputationem conuersus. Si
 enim S. Patrem ab anno eius seculi duodecimo usque
 ad uicesimum primum, varijs Ordinibus, et Predicationis
 curijs distentibus, ~~Tertij~~ Ordinis confirmationem distu-
 tulisse uiderij, mixtam etiam Clarissimum Ordinem
 jam ante Tertium, a S. Patre institutum usque ad
 Honorij Tertij ^{etiam} tempora confirmationem non acce-
 pitte. Si in super ^{admissionem} adueniens, B. Franciscum usque ad
 uicesimum primum annum Tertij Ordinis Regu-
 lam nisi Cardinalis Hipolitini instituti per Floren-
 tinas Fratibus primo efformasse, ~~per hunc~~ Ordine
 absque propria regula per novem, ^{exemplis} mixtam potius hoc
 in Clarissimum Ordinem uiderem reperi. Ceterum fun-
 datus anno dicti seculi duodecimo, non nisi anno se-

quenti

quædam de iurisdictione regulam primam acceperunt, hanc
 que sancta Benedicti, et à Cardinali Hugolino iuxta
 Wadingum ad dictum annum 1219. num. XLVI.
 nec usque ad quintum post annum propriam à se
 phis Patre acceperunt. Wadingus hoc refert ibidem
 num. XLVIII. in verbis: Sub hac Regula (S. Bene-
dici ab Hugolino tradita) et superannuato Visitatore
 (nempe Fr. Ambrosio Cisterciensi ibidem relato: ut nec
 miseris Patrem cuiuslibet approbatæ Religionis Pa-
 tribus visitationem nostri Ordinis commissam ^{esse}
 viderent aliquot annis, donec propriam Regulam
 Clare, et sextaticibus prescripsit S. Francis, presen-
 te et contribente Hugolino iuxta ad annum MCCXXIV.
 Langris dicimus. Nil itaque mixtum in Tertio Ordine.
 10. Iidem statuto tam primæ institutionis Tertij
 Ordinis à sancto Patre, quam secundæ institutionis,
~~hæc~~ à sancta Sede Apostolica, seu Confirmationis
 ejusdem Ordinis anno, ad ejusdem Regulam ita se-
 riem ad nos usque ^{sententiam} promandam, quæ nostri mune-
 rij in presentiarum potior ex ratio, calamum Hein-
 ricum. Paucis ab hinc vicis, numeris nempe, septimo, et oc-
 tavo duos nostrum in Communem viventium Domo, ^{in unum}
 Unam Hispaniæ à D. illo Canonico institutam, alter-
 ram in Gallijs in Provincia Neupolis erectam, in quibus
 Communis vita Ordinis confirmationem præcedens
 jamjam Regulam Tertij Ordinis adumbrabat
 et certe S. Patriarcha pauperum Francijs mixtam
 in Tertij Ordinis propagationem adficiens, complu-
 resque reliquos proprijs domicilijs, vitam communem sub

Tertij Ordinis assidui inhiare, immo et ~~profere~~
 post sanctum Lucium (quæ perperam confuditur
 à plerisque cum B. Luchero de Podio Bonæ B. Bong-
 done marito, si V. Bernardino de Sisy in leam.
 27. huius de Sisy credimus, sicut et alijs probatis auctori-
 bus) Tertij Ordinis habitum ornatum, Florentiæ ad
 Ordinem Tertium admittit hortante Cardinali Hu-
 gelini Vice quoddam Romæ congregate, qui eju-
 dem Cardinalis persuasione Xenodochium exornaverat,
 quo piji proximis necessitatibus subvenirent. Hocem
 Florentiæ vicinum plurimos sub una Congregatione
 ipse reduxit, ut ait de S. Patre Wadingus ad an. 1221.
 num. XII. qui num. XV. asserit, quod hoc anno, vel
 sequenti eij præcipit Francis Regulam, hæc ali-
 quantum vicem et mutatam per Nicolaum
 Laurentium summum Pontificem ejus confirmatorem.
 Hæc omnes Ordinis scriptores unphærum con-
 sonant, et maxime ipse Nicolaus IV. qui in sua
 Bulla De audientiam nostram in Episcopo Floren-
tino directam ex Urbe veteri Quatuordecim Kalendas
Octobris anni 1291. à nobis infra partem hinc loco
extendendam hæc habet: Cumque Nos omnibus Fra-
tibus de Penitentia modum vivendi, quod Memori-
abile vacante, ne Franci ipsi circa observationem
vite, hæc aliquatenus fluctuarent, PROUT A B.
FRANCISCO FUIT TRADITUM, duxerimus ordi-
nandum etc. Hinc expendit venit Petrus à Mo-
 nasterio, qui in suo Martyrologio Franciscano ad diem 3.
 Januarij S. J. se non bene pensata, sibi placuit scribere:

Cujus Ordinis est cuncta Regula ab ipso Ieraphico Patrie.
 Francisco tradita non inveniat: per quod nobis inflexe
 voluit Tertium Ordinem non accepisse Regulam ab impi-
 ditore vigilantissimo, qui cunctam nobis Regulam pro-
 cepit ex Wadingi, et presentem Nicolai IV. clarissi-
 mo testimonio. Nisi velis majorem tibi fidem concilia-
 re quam summum Pontificem.

W. Hec ipsa Regula, sicut et habitus forma, prout
 a Ieraphico Patrie tradita sunt, eo ipso anno Florenti-
 nis sunt communicata, ut esset Ieraphicus in tua
 Xenodochio, quod primum Notus Religionis post-
 tatum approbatum cum Regula Dominicium autho-
 ritate ipsius sanctissimi Patriarche receptum appropi-
 um. Neque Regularitatis votum displicere poterat
 Francisco, qui licet Tertium Ordinem in Congrega-
 tionum gratiam primum instituit, attamen foveri
 dionum desideria non exuta esse volebat: Minus
 tibi blandiens de Tertio Religione, quibus sui Pat-
 ris Ordinis ~~vestitus~~ ^{vestitus} in actibus vite prosequi
 nilitate incipientem conspicebat. Hec et Patris
 Tertij Ordinis exoniente regularitate exultatio
 clare probatur a summo Pontifice Joanne XXII.
 qui Religionem Tertij Ordinis esse Ieraphici Patri-
 arche voluntatem declaravit per hanc Bullam
 Altissimo in divinis obsequiis etc. Dat. Avinionis
 14. Kal. Decemb. an. 1324. quam nos infra extende-
 mus. Sic hunc summi Pontificis de hoc a Notus requi-
 sitor, ita pro Notus ibi declaravit: Nos vestitus precibus
 bus, quibus supplicatus, ut dignaremur his occurrere

malis,

malis, condigna provisione inclinari, ~~instituta~~ ^{instituta} a vobis
 captum vivendi SUB OBEDIENTIA, SINE PROPRIO, TUON
 et IN CAUTATE uti laudabile, et valde utile, acque ~~JUSTA~~
 VOLUNTATEM BEATI FRANCISCI, approbamus, et de-
 claramus NON ESSE CONTRARIUM REGULE, quam
 profiteri traditam a predicto Papa Nicolao, qui
 iuxta mentem instituiti, licet voluerit hunc Ordinem
 esse communem personis utriusque sexus, non tamen
 prohibere vitam perfectionem volentibus hunc Ordinem
 ingredi etc. Has adeo evidenti declaratione summi
 ecclesie Patris quique presentis, de nostra sub ipsius
 Patriarche ~~congrua~~ Florentina ad Congregationem
 redigentis approbatione, admissione, et cohortatione
 ad propositam Regularitatem servandam, credo
 amplius non ibi inficiari. Mihi itaque manet indu-
 bium, quod post Hispanam, et Gallicam domos supra
 numeris I. et G. relatas, in quibus ante annum nostris
 confirmationis ^{viam} Communis vite Regularitatem adum-
 brabat, primum Tertij Ordinis Monasterium, primum
 Religionis Tertij Ordinis stabilimentum fuit Floren-
 tinum, quod sub ipsius sanctissimi Patriarche ductu,
 expressa approbatione, et voluntate sub una Congre-
 gatione reductum, ex Wadingo supra qualaxo, sacre
 Tertij Ordinis Ieraphici Religionis auspiciis firmis
 proinde ac felicissimum dedit initium, ex quo ad
 reliquas Orbis partes dilata Regularitas mixta fuit
 profecta, ut brevi plurimos haberet Conventus, qui
 procelle temporis plures Congregationes Generales cum

pro-

proprijs Superioribus coaluerunt Trajectensem, Hispaniam,
 Flambrensem, Italiam, Hybernam, et Francicam: et
 vel ipsi Monachi propriam habuerunt Ministrum
 Generalem, cui officio S. Angelina Corbanensis clauum
 dedit principium, quo aliqui venisse decepti ipsam Tertij
 Ordinis quoad regularem observantiam Fundatorem putaverunt.
 12. Nec Feminae devotioni, et pietati apprimè deditas
 Franciscus contra Regularitatem Tertij Ordinis desolata
 reliquit. In ipsa Urbe Florentina inchoatum à viribus
 sacrum virginum Manducium invenit, et plurimos
 sub una Congregatione ipse adhibuit. Hi tunc ipsius Urbis
 vetus incola Maniano, non aliter quam primè illi
 disciplinæ Christianæ magistrus, de quibus Tertullianus, et
 fidei unitate, et per se sedere corbant in coetum: hoc collegij
 pietatis sapientij Xenodochium ad Urbis muros con-
 trauxerunt infirmis curandis, et senibus fovendis. Ad-
 missis ad Caritatis obsequia feminas, ne ferent pietati
 exortus, quorum separata congregatio etiam suam
 habet primitivam. Hæc Wadingus ad an. 1221. cit.
 num. XII. qui numero sequenti aut esse notat Or-
 dinis: Apertatij numerare, et vicina eadè dicitur sunt Boni
 Viri sancti Martini, nec tamen Fratrum Penitentiu-
 um Ordinis sancti Francisci nomen aliquando neglectam.
 Infracta hac Congregatione Vix sanctus venit in Vir-
 llam Gapiam: Et eadem itaque ratione, qua Fratrum
 Regularitatem primitivam in Florentiam sub Episcopo
 Senaphico Fundatore potentes auspices, etiam So-
 norum Religionem ibidem exortam veneramus.

Nec

Nec dubio locus, ubi Franciscus in Urbemque Congrega-
 tionis sub Communi Vita ^{fundatione} adeo sollicitum se exhibuit. Quis
 jam minimum, florentissimam virginitatem in
 Ecclesie Religionem notam? Credo nec mysterio cam-
 esse, ut Florentiæ civitatem eo presagio, quo futuram ipsi-
 us Floridam profecturam exemplo preceideret, quæ
 Religio velut Crucifixæ Christi sponsæ, ~~et~~ Floridam
 Hortus veritatis persequentiis perflatus, altissime differem-
 tiæ et Conformitatis anomaliis effluxit, Spiritus sancti
 Duxto indelicentæ afflata cunctis suspenda sagittis
 tam in Urbem, quam in Feminis sancti virtutis.

13. Quam autem S. Patris mentis corpora fuerit Tertij
 Ordinis Communis vita, et Religio, id è vestigio probat,
 quod exa S. Bartholomæo Baro, seu de Lugubio, et eius
 regularem institutionem S. Patris fecisse narratur. Om-
 nes scriptores in re emananda uniformiter sunt, Maxime
 no. Cap. 26. Legend. antiq. et plerisque id ad annum hujus
 seculi vigesimum secundum referuntibus. Mihi Historiam
 proficere placet eo calamo, quo illustrissimus Ordinis de-
 scriptor Chronista D. Fr. Damianus Cornese eam adfert
 part. 4. Lib. 4. C. 10. n. 6. quem sic Latine verto: Dum hanc
 Missionem perficeret descriptus Pater, invenit V. Bartha-
 lomæum de Baro, insignem magnique nominis Advocatum
 in Curia Romana. Hic probe suspensæ Curie pericula
 (quæ magis frequentioraque facit Advocatum munus)
 secessit in solitudinem, quæ inter Lugubium et Mallam
 extenditur, ubi Orationi, et ~~sanctis~~ deditis penitentibus
 magnum virtutis nomen sibi comparavit. In ea solitu-
 dine

dine

dine facti amplam Domum xeralem possidebat, in qua
 secum admitterat aliquos bonos viros vixitque amicos, qui
 suo exemplo, et spiritu fervore statum vite spirituales,
 ac perfectionis exercitia promovebant. ex multa emula-
 tione, quam viri sociata secum adferunt. Collati itaque
 amorum consilii, et spiritu utrinque examinato, magna
 charitatis familiaritate conjuncti sunt. Bartholomaeus de
 Brano admonuit Gloriosi Francisci, ut illos viros, quos
 secum habebat, induceret ad induendum Habitum Tercij
 Ordinis, qualiter ipse jam pridem acceperat, ipsum pati-
 ter instans, ut omnes simul viverent in Communi Alie-
 nigenae sancti Francisci de optimo spiritu, et singulari pru-
 dencia Bani, ideoque plurimum de eius virtute confidens, et
 facultatem quoque ad Tercij Ordinis Habitum recipien-
 di amplè concessit. Et ut multorum unio inhiatum for-
 taretur effectum, duos ex hujus Fratibus ei assignavit
 socios, qui nepotè in diffinis regulis probati, illis
 imponerent de omnibus, quod decorem, et quietio-
 rem in Communi vivendi methodum perficere poterat.
 Facultatem etiam ei irrogavit synagoga, reconciliandi,
 eius prudenti fidei necessariam precautionem, ne hec
 pietas absque periculo, et scandalo fieret. Habete jam, Pa-
 tres amplissimi, alterum vestrum Religionis Consilium ab
 ipso Seraphico Patriarcha institutum, exercitum, et in re-
 gulari Observantia fundatum cum Praefato B. Bartho-
 lomaeo de Brano, seu de Lugubio habente amplam facul-
 tatem ab ipso sanctissimo Fundatore recipiendi Fratres ad
 Ordinem, magisque corrigendi, et reconciliandi.

His

14. His itaque prosectoribus sub ipso, et ab ipso Seraphico
 Patre clarè Religio Honorum III. movit, ut ~~illam~~
 à se confirmatum Tertium Ordinem delectaret, pluri-
 misque favoribus prosequeretur per suam Bullam, cum
 illorum. Dat. Romae Kalendis Decembris anni 1224.
 quam affert N. Joannes Maria de Vernon in Annal.
 Tercij Ordinis art. 3. prout ipsum citat Dominicus de
 Gubernati Orb. script. t. 2. lib. 12. c. 2. Cumque Felix
 Penitentia à seculi vanitatibus absorberetur, Mandavit
 ipse Babilonis Filius persequi inciperet, ut ab Ordine
 exordio Crucifixi Patris Filij probarentur crucifixi,
 Gregorius Nonus persecutiones prohibuit, ne no ullo
 modo molestarent per suam Bullam Nimirum patentes.
 Dat. Laterani Septimo Kalendas Junij anni 1227. que
 etiam anno 1231 iterum expedita est quinto Nonis
 Aprilis, ut habetur in veteri Minorum reperto MS. in
 reperto Vaticano. In hac Bulla affertur Gregorius Vol-
 tum Ordinem tam pro secularibus in proprijs domi-
 bus, quam pro ipsi, qui ALIBI, id est in Exeritibus, et
 Conventibus vite Communi mundo valedicere vellent,
 ab Honoris confirmatione fuisse, ideoque contra perter-
 batorum nostram Religionem defendere paratum se con-
 dit. Eam magna ex parte hic transcribimus ad Notam
 solatam:

GREGORIUS EPISCOPUS servus servorum Dei
 Venerabilibus Fratibus Archiepiscopis, et Episcopis per
 Italiam Constitutis.
 Nimirum patentes patientia divina, probata ab ipso, qui
 ad Dominum consenti volentibus obicem interjacet sande-
 tar

caty, eique inescapabiliter convincitur adversari etc.

Sane ad audientiam bone memorie Honorij predecessoris nostri venerandi pervenisse, quod nonnulli de partibus nostris, novissima hinc provida memorante, delectati scilicet vanitatibus, penitentiam in corde contempsit, et humiliato spiritu agere in domibus propriis, vel ubilibet statueret etc.

Quia igitur incesse nostra, Dei vix in RL 1510° N^o proprio confovere, ad exemplum predicti Prædecessoris nostri, fraternitati vestre per Apostolica scripta mandavimus, quatenus huiusmodi Penitentes, dum tamen onera, in quibus ratione bonorum suorum (Nostra Religio ab initio habuit bona in Communis) tenentes, agnoscent, a pregravatis gravaminibus servantes immunes, ipsorum bonorum (bonorum) occasione non permittatis in his, vel alijs temere molestari, quibus posse eorum prius Proprietatem impediri, molestationes per Consuetudinem Ecclesiasticam, appellatione postposita, competendo. Datum etc.

Et cum adhuc vigeret persecutio, alteram pro Nobis Bullam extendit, que incipit Deestanda humaniorum insidia etc. Dat. Laterani Tertio Kalendas Aprilis anni 1228. in qua nostram Religionem ab Honorio III. approbatam ostendit, et pertinacem in Nos ab ipsius Honorij tempora grassantem persecutionem colubere conatur per hec verba: Sane felix recordationis Honorij Papa Prædecessor noster attendens, Vos sanctis Penitentis facientes, ab huius seculi filijs, angustis, iniquis affligi, per hoc sciendum est; laudabili actione RL 2210° N^o vestram amplians in visentibus seculis prosequitur et gratia speciali, mandans universis Archiepiscopis

pi et Episcopis per Italiam constitutis, ut ea sententiam à iuramentis, que Civitatum et Locorum Rectores super eorum sequela extorquebant à vobis illicitè contendebant, defendentes vos, ne officia publica recipere, vel nova exactorum vel alterius gravaminis subire onera contingeret vos Compelli.

Sed filij tenebrarum, qui humana sapientie tenebras lucem, et lucem tenebras ponere didicerunt, per maligne interpretationis calumniam sic vestram indulgentiam vacillant, ut gravioribus injurijs affligamini minus, quam prius, cum non eratis tali privilegio communiti. Nam cum dicti Rectores à vobis non possint super sequela exigere iuramentum, innumeros quasi capis excogitant, quibus vos iurare compellant, graviora onera vobis, quam alijs subiectibus imponentes. Nec fructus bonorum vestrorum, va permittunt pauperibus erogare, licet debitis oneribus que subire tenentur, nihil deponere contingat, alia, vno plus debito, et amplius solito molestantur.

Unde nos humiliter supplicasti etc.

15. Non attulerunt persecutionibus Filij Dei. Resolat attenta inavisa Religio, velut Olandis Spanonis scripturam Odoris. Et tamen longe fuit, ut in plateis Domini deficerent parvuli Filij Franciscani Ordinis de Penitentia, ut mirum sit, quod eisdem acciperent in eorum mentem. Siquidem itaque prefato diplomate, non omnino persecutionibus, que in huius Honorij incarnatione, ante hinc varijs temporibus serpenes, velut Lameg Hydru capita, repullulare precipientur, in varijs Orbis partibus, florere visa est nostra Religio. Hoc eodem anno

vicesimo octavo s. Elisabetha Hungariae, Regis Andree
 Gieba Thuringie Landgravie, Manuque Demodochi-
 um in pauperum solamen extitit, quod sacrum
 Virginitatis Monasterium, in quo ipsa solemniter cum
 suis amantibus oratione Religionis regulam professit, non
 multa post dies exiit. Hic, ut scribit Bonfinius deca-
 de 2. lib. 7. aerebor humna fide dignus, in sanctimo-
 nialium Cœnobio, non modo nudo lanam, et essenda
 vitam humilem exavit, verum etiam fidelissima que-
 que ministeria, in humilitatis observantiam coarctavit.
 Ibi clarissima Monialium antesignana, omnibus sacra
 perfectionis maxime, non immediate Monialium nota-
 rum fundatrix appellatur, et creditur à N. Vernon
 a. 7. cum alijs, quo affert, quippe que inter om-
 nes, que usque tunc notam amplexatz, sunt infir-
 tum, nulla alia clarior eluxit vixentibus, mixta
 autem, aut Regulari Observantia, adeo usque
 nunc Monialium deliquit; notam Ordinis non impro-
 prie aut imperite vocabulo nominentur Moniales sancte
 Elisabethe. Hic mixam definam, quomodo Wadingus
ad hunc annum num. IX. Bonfinij testimoni-
 um in dubium vertent, qui antecederit num. VI.
 Bonfinij fidem adducit, eadem pro veritate includit
 attestanda de eo, quod s. Elisabetha Tertium Ieraphia
 Patris professa sit Institutum, dicens: Habitum hunc
Tertium professa sancta Trinitate Institutum. Insuper de
 hoc aliqui dubitarunt, sed PLENAM EI FIDEM
FACIET, Bulla Canonizationis, BONFINIUS, et
Bonaventure testimonium. Non infute quererem ab

Wading.

Wadingo, qui fieri consequenter poterat, ut Bonfi-
 nius, qui eadem fide, eodem calamo, eodemque loco
 et Tertij Ordinis professionem, et ejusdem Elisabethe
 in sanctimonialium Cœnobio vitam referat, plenam
 fidem faciat de primo, dubiam autem delincentem
 de secundo? Hoc casu prima affecti dubitatione in
 ipsum reperent Wadingum. De eibus ^{reputatione} affectu clarissi-
 mus Annalista, quod unusquisque plenam fidem faciet
de Tertij Ordinis professione sancte Elisabethe, nampe
de Bulla Canonizationis, de Bonfinio, et de s. Bona-
ventura, cujus testimonium non illustrat, sicut addu-
at illustrando Bonfinium, et postea Bullam Cano-
nizationis; Atamen hoc dispari calamo, quod Bon-
finium dicitur, ac Bullæ testimonium et identifi-
num contrahere non potuit. Etiam ad annum
1235. num. II. apponit Gregorij Noni diploma de
 Canonizatione s. Elisabethe Hungariae, Rex. Pausij
 Kalendis Junij ejusdem anni, incipion: Gloriosus in
majestate sua D. S. quod ipse Wadingus compendia-
rijs notulis in margine luxerat; et dum Bulla hec
in fide narrationis concere: Quid ultra? Inque pro
sanguinis in superius desiderium transferens volupatis, et
imperfectum quid affirmans, si jam vixi deservita pre-
sidio, sic residuum vite decerneret, quod se ad jugum
Obedientie (cujus sub lege posita maritali, abque ipsius
prejudicio amplexatus extiterat) non arceat, P. lib.
LIB. VI. habitum induit, sub quo Dominicus Patris in
se celebraret mysterium, usque in diem ultimum non
omittit. O felix mulier! O Matrona mixabilis! O dulcis Eli-
sa-

Abbecha dicta Dei Sacunias &c. ipse tunc Wadingus De-
ligionis nomen et rem in diplomate apertum oblu-
tate voluit, quod ut omnibus innotesceret, id in mar-
gine annotavit dicens: Fuit Religio per quosdam Mo-
nachatum s. Elieberg, et Donfinij testimonio indu-
ciam ipse procul subleuptionem.

16. Nec Obuincio finibus concessa nostra Religio. Et-
iam ad Belgij transijt hoc eodem anno ducentesimo
vigesimo octavo supra millesimum, prout constat ex
Libro Statutorum Notre Religionis in Congregatione
Zepperensij, sive Flandrensi, cuius testimonium proxime
transcriberimus. In Belgij partibus vigebant Begardi
sive Begardi boni viri in commune viventes, et pie
Domino famulantes. Hi a s. Bege, de qua spe-
bentur ad an. 698. et Baronij ex Wando ad diem
17. Decembrij agunt, originem trahentes, vel si placet,
a Lamberto Beguis pio sacerdote Leodiensi, qui anno
1170. floruit, essent, a fundatoribus Begandi, Beguan-
dis aut Bequine, appellati sunt: de quibus videre pote-
ris Joannem Grammajum in Historia Belgij, et Be-
trandum Loth in Republ. Theolo. quest. de Begui-
nij Belgij pag. mibi 185. Plurim Domus in Leodiensi
et Antwerpensi Dioecesi, et Orator Mos possidebant,
cumque Regulam centam Regulam haberent, et Ten-
ria Religio s. Franij ~~per~~ ad sanctos Elieberg exem-
plar ex Germania in Belgium usque procederet,
Tenri Religionis notre Regulam ampliat, adeo pro-
cessu temporis excrescunt, ut ex ipsis duo, formarentur
Congregationes Generales, quarum unaquaque suam ha-

ber

bueris Ministrium Generalem a Sede Apoptolica con-
cessum, et approbatum, ut infra ostendemus. Nunc ver-
ba Libri Statutorum Flandrensi accipere: Impleti
sunt eam (Regulam Tenri Ordinis) nonnulli dicti Begardi,
solo charitatis vinculo hactenus colligati, in eoque iuxta Re-
gium Vatem Plalm. 127. Beati, quod labores manuum su-
arum manducarent. Joannes Grammaj in Historia Bel-
gij scribit, quod in vetere apud eo (Begando) tabula le-
perit illos uisse ab quo Ordis Godofredi, sive initio scilicet
Undecimi. Inter hos (ampliat Regulam Tenri Ordinis)
verunt nonnulli anno 1228. urbem Antwerpnam ingressi,
ut habet vetus quidam apud eo liber in pergameno
contineri quidam librorum Archivia. Relij viserunt Or-
jecti ad Mosam, quorum antiquitatem et etate co-
pia testimonio Notarij publici cum principali collationa-
ta 87c. Unde recte concludit Dr. Bordonus cap. 39. hui
Chronologij num. 9. Ordis cognomen (Begardorum) sive
titulum habuisse (Notre) ab initio nascens Ordinis. sed
velim advertas. Primum: quod cum Notre Begardo-
rum nomine advocato, apprehendat, non tibi in man-
um veniat Notre, esse ex ijs Hereticis, quos lib Begard-
orum, et Bequinorum vocabulis demonstrat Clemens
V. in Concilio Vincensij: Non enim a tali maula im-
agine, et omnino liberis deklaravit Joannes XXII. ut
infra dicens. Secundum: quod per Librationum erro-
rem dictum et in allegato recte Libri Statutorum
Zepperensium, iuxta eam transcriptionem, quam loco
citato fecit Dr. Bordonus, quod Notri ingressi sunt Ant-
werpnam anno 1228. Ubi videt, quod numerus secundus
unitatis, loco numeri binarij inrept, ut dicit 1228, cum
di-

dicere debeat. 1228. alioquin infirmitas anachronismus esse
 apparet. Fratres Tertij Ordinis anno 1228. ingressa fuisse
 Anversiam, qui non nisi post octoginta annos, et amplius
 annos in lucem dati sunt a S. P. Francisco, scilicet anno
 1242. nati sunt, et anno 1221. confirmati ab Honorio Ter-
 tio, ut supra notavimus.

17. Non solum in Germania, et Belgijs, Egyptum usque
 et Lybiam perrexit Nostra Religio, sed a tempore Sera-
 phici Fundatoris. sanctum est omnibus Ordinibus Minori-
 um scriptoribus Beatum Patrem, dum Egyptum per-
 gressus anno millesimo ducentesimo decimono, Alexan-
 driam pervenisse, et a Benedictini Monachi in provin-
 cia Montana Nigra Monasterium incolentibus avidè
 eo petitura, et receptum fuisse, cuius publici conven-
 satione permoti, et inflammati D. Benedicti Intra-
 rum deserentibus Monachi cum suo Abbate Minori-
 ticum receperunt. Sed acce ducum omnes ipsi sem-
 piter non modicè vellicat, dum anno millesimo
 ducentesimo trigesimo quinto incidunt in Bullam
 Gregorij Noni. Quorundam nos Ordinum etc. Dat.
Petrius Kal. Maii Pontificatus anno 9. quam sic in-
 scriptam ubique legunt: Ministros, et Exeritios de Mon-
tana Nigra Antiochenis Diacis Gregorij servos
servorum Dei salutem et Apostolicam Benedictionem.
 In diversis diversa legi pro. solutione dubiorum, quibus
 exornata ad componendam Bullæ inscriptionem, cum
 nomenclaturis Religiosorum Montanam Nigram incolen-
 tium, sed non debet singularium opiniones ponere, ne opus
 crescat in imensum. Nostram tantum declarare suffi-
 ciat, quæ non obcurè clarificet et Bullæ inscriptio, et
 Notæ

Nostræ Tertij Ordinis Fundatio ante annum huius
 culti vigesimum primum. Illustrissimus Cornejo v. parte
 lib. 3. cap. 6. num. 9. probat prefatam Bullam nullatenus
 fuisse directam Monachi Montanæ Nigre Monaste-
 rium habitantibus, sive confidenter ut Benedictini
 sive ut Minores quibus Ordinibus: sic suam efformandis dy-
 cendum: si predicta Bulla fuisset directæ Monasterio,
 quod de Benedictino transijt in Franciscanum; non
 inscriberetur verbis, aut nominibus, quæ utriusque in-
 tento impropria sunt: nam vel diceret ABBATI ET
MONACHIS, vel GUARDIANO ET FRATRIBUS Mon-
 tanæ Nigre: ac verò non diceret MINISTRO ET ER-
MITIS; siquidem ad tractatum institutum pertinet hæc
 nomina, sed utriusque impropria sunt. Quia autem illus-
 trissime Domine, si predicta Bulla Monachi Montanæ
 Nigre directæ dicatur, quæ in manibus Seraaphici Patris
 non primam, sed Tertiam Regulam fuerunt professi? sive hoc de
 Annon tunc propriè inscriberetur Ministro et Exeritios ^{principi Mo-}
 nasterij, qualiter nos ab Ordinis initio sumus appellati? ^{nasterij Mo-}
 et quidem Prelatus Conventus seu Locus Nostræ Ox-
 dinis ab initio in Regula Minister est dictus: et Fratres Montanam in-
 de Penitentia Exeritios, et sub habitu Exeritios ^{de reliquorum}
 nos appellari nisi magis obrium Pontificibus, ^{qui}
 vel huius et consoribus notum. ^{bulam hanc}

18. Vita Exeritica ab initio Nostræ Tertij Ordinis Tertij
 fuit a huius Professoribus exoptata. Recolite, qualiter Bea-
 tus ille Canonicus Compotellanus statim ac Tertij Ordi-
 nis habitum a Seraaphico Patre recepit, in solitudinem
 se contulit, ut numero sermo transcripserit in Manasterio
 logio Franciscano. Beatus Bartholomæus de Brano in solitu-
 dine

sine consensu et a Seraphico Fundatore Fratrum
 Tertij Ordinis Professorum Reglari, ut numero tertio-
 decimo descriptionis ex ipso illius Consilio Joannis XII.
 Bulla. Altofino in divinis Obsequijs etc. Dat. Avinionae 14.
 Kal. Decemb. an. 1324. in qua Tertius Ordo in seate de-
 gularitatis expresse confirmatus, ut videmus supra nume-
 ro Undecimo, Fratibus Antonio Collamatio, Bracholingo
 Torino, et Andree Bronamico vitam eremiticam desen-
titibus directa est. Plexique Nostrae Religionis Consensus
 extra Urbes, et Oppida fundati, exuncti sunt, ut videre
 est, si saltem ~~Beati~~ Nostram Beaticam recolamus, Con-
 dubensij, Sarnabensij, Antiquariensij, Sancti Spiritus,
 N. Domingi de Caris, Sancti, Sancti Joannis de Moraxi-
 na extra oppida exuncti sunt, et adhuc aliqui in
 solitudinibus reserant, ut tribus ultimo enumeratis eve-
 nit. Tota nostra Religio plerumque in solitudinibus
 erat exsecta, in vite, eremitice prosecutionem; quam
 obrem extra Urbes ~~saepius~~ frequenter constabantur Cono-
 bia, usque dum Pater Sr. Blasius Margioney Calaber
 de Sinijs Tertij Ordinis S. Francis Reglarij Observan-
 tiz in Florentiam, et die sexta Februarij 1439. obi-
 nit. U. Eugenius IV. Bullam quamdam Archiman-
 drite S. Adriani Diocesis Rossari directam, ut sibi pla-
 ceret Fratibus Tertij Ordinis Sancti Francis operam
 pro constituendis Cenobij in eis, et prope Civitates, et ~~Ter-
 ras~~
 eo quod propter insolentiam Latrunculorum copebantur
VITAM ERMITICAM (Tertij insuper Seraphica pro-
 priam, aliter non esset necessarius recursus ad S. Sedem)
 defendere. Iam Pater Blasius, et una secum Pater Gracia
 Petrus de Pedacis in brevi constitutione Monasteria

Biji-

Biviani, Caspami, Orsoli, et alia, ut refert Dominus N. Ge-
 neralis de illis in Annot. ad Regulam Tertij Ordinis
 Cap. 1. Annot. 3. ipsum si Bulla insonitua Ministros et
Ermitas Montanis Vique, cum Fratibus Tertij Ordinis
 ibi a Seraphico Patre inibi ~~con~~ conversatione dependentibus
 directa dicenda non est? Cum haec nomina Fratrum
 Religionis Tertij Ordinis, et non alterius propria sint.
 Et si ut monet ibi Comes, in hoc iudicium vocari
 debent illi, qui in rebus Anachoretarum, et Ermita-
 rum sine instructis, qui erit idem, qui horum ~~Reglari~~
 Domestico, ~~per~~ ^{Præfate} peculiariter Ministros aliquando appella-
 tos unquam asinet? Perlepanona Eremiticorum mo-
 numenta, et nunquam eorum superiora veniet voca-
 tus Minister. Hoc naturali, et absque ulla vi aperto
 oculo perlecta Gregorij adnotata Bulla, dubitare
 omnes, angoreque scriptorum restringuntur: exinde
 que velut ineluctabili testimonio convincitur id, quod
 a principio statimur: videlicet Tertium Ordinem
 jam ante annum vigesimum primum hujus seculi
 institutum fuisse, et a plurimum amplexum Nostram
 ante dictam annum adumbrasse Religionem. Nec
 per hoc, quod in Montana Nostra reperent Fratres
 Tertij Ordinis ab ipso Seraphico Patre creati, Consensus
 Florentini primatusque, quem numero Undecimo fratru-
 my, manere credamus exclusum, quippe qui primus
 Regulam approbatam suscepit, et ^{in Londono} in Chron.
 c. 5. n. 22. et Hieronimo Combono de Salodio Min. Reform.
 Observ. in Legendando delle vite de Santi, è Beati del
 Terz Ordine. Cap. 3. pro ipsi Florentini primum
 Confecca est Regula a sanctissimo Patre, in fance Em.
 Cardinali Hugolino, tunc Legato a Latere Florenti,
 postea

Gregorio IX. cuius est diploma, de quo hic agitur

19.

[Faint, mirrored text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

posse

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

Lumen Fidei: Scotus Dogmaticus solida
Subtilitate leges omnes à prima hucusque for-
tex de bellarij.

Exoroy primi seculi.

4. Domum Dei potest pecunia possideri

Scotus

Exoroy Simonis
Magi.

2. Mundus non est creatus à Deo, sed ab Angelis.

Scotus in qq. de rerum principio. q. 2. art. 1. n. 15.
ait: ex his omnibus patet, quod omnia comparantur ad
Deum, ut artificialia ad artificem: propter quod dicitur
psalm. 7. quod omnium est artifex, omnem habens victi-
cem. Et infra n. 20. si ergo effectus habent reduci ad
sicut ergo effectus unus alium supponit, et illi innititur;
sic etiam est in causis, quod una presupponit aliam; et omnes
presupponunt primam, et illi innituntur, sicut dicitur 17. pro-
positi

6
positio de causis. Omnes virtutes quibus non est finis, pen-
dentes sunt per infinitum primum, quod est virtus vir-
tutum. Si igitur effectus habent reduci ad causam. Sim-
pliciter primum, que nulli innitatur, sed omni effectus
rationem efficiendi participat: ergo Deus immediate om-
nem effectum producit. Ergo et mundum.

Item dicitur Genesij 1. quod in principio creavit De-
us (non Anzeli) Caelum, et terram. Item recole totum
tractatum de verum principio, et similiter de primo
principio, ubi preclara, et ad rem pulcherrima habes,
est enim hic tract. de primo principio ex sententia
Mauritij Hiberni. necum singulari hominis, verum et
catholici, et fidei christianae, fundamentum radicale.

3. Homo non est liberi arbitrij.

Scotus in 2. d. 25. q. 1. n. 2. nisi ea, que sunt vo-
luntaria nobis, essent posita in voluntate nostra, volun-
tas, neque esset laudanda, nec vituperanda, neque etiam
esset monenda, et qui dicit vel sentit voluntatem non
esse monendam, talis est exterminandus a hominum nu-
mero.

Item adducuntur auctoritates Anselmi: voluntas mo-
vet nos tanquam sua instrumenta, et de Concep. Virg. et
voluntas instrumentum seipsum moveri. Et Augustinus
primo lib. retract. C. 22. ubi dicit, quod nihil est tam in
potestate nostra, quam ipsa voluntas: igitur ex hoc potest
haberi, quod nulla actio in nobis est ita a nobis, sicut
voluntas voluntatis.

et infra num. 6.: in potestate voluntatis nostre, est habe-
re velle, et nolle, que sunt contraria respectu unius objecti.
Sed ibi ampliora, nam mixta de re in toto seximo libro
propinat. Ergo homo est liberi arbitrij.